

DEBRECZEN
KERESZTŐSÉG

Lapunk mai száma 8 oldal

II évtolyam 150. szám.

1925. Kedd Julius 7.

Debreczen

Szerkesztőség és kladóhivatal:
:: Telefon-sz. 789.

Politikai napilap

Egyes szám ára: 1500 korona.
Előfizetési ár egy hóra 33000 K

Rupert sértően támadta, Bud miniszter megvédte a ma- gyar tisztviselői kart

**Bud miniszter: az ország boldog lehet, hogy
ilyen tisztviselői kara van — Vita Chamber-
lain nyilatkozata körül**

**A pénzügyminiszter bejelenti, hogy jövőre
megszűnik a kincstári részeseledés és azt
mondja, hogy meg kell gondolni a lakberek
felszabadítását**

Budapest, július 5. A nemzetgyűlés ülésének elején Baross János napirend előtt Chamberlain angol külügyminiszter nyilatkozatát tette szóvá, melyben bejelenti, hogy Magyarországon még mindig szükséges a katonai ellenőrzés. Ezt egyrésztől a kisantant megújuló intrikáira, másrésztől a szerinte nem megfelelő külpolitikára vezeti vissza. Heves közbeszólásokat idézett elő, mikor azt mondta, hogy ne aranyozott sisakokra költsék a pénzt. Majd kimutatja Baross, hogy a kisantant 400 ezer főnyi haderejével szemben Magyarországnak mindössze 35 ezer katonája van. Szóvá teszi a különböző bizottsági sérelmeket. Köröndy Ekus Jajossal, a felvidéki magyarság vezérével szemben a csehek által elkövetett jogtalanságot.

Walkó Lajos miniszter válaszolt Barossnak. Kijelenti, hogy az angol külügyminiszter nyilatkozata nem áll összefüggésben a genfi eseményekkel. A magyar kormány állandóan azon van, hogy a nyugati hatalmaknál eloszlassa a félreértéseket. A kormány álláspontja szerint a katonai ellenőrző bizottságnak már régen el kellett volna hagyni az országot. Egyébként a bizottság 7 millió aranykoronájába kerül az országnak. A kisebbségi kérdés rendezéséről Bethlen miniszterelnök legutóbb tárgyalta Genfben a cseh külügyminiszterrel.

Érintette az interpelláló képviselő a magyar nemzeti hadsereget és a hadsereg ruházatkérdését. A számtalan probléma közül természetesen ezzel a kérdéssel is foglalkozniuk kell, mai helyzetünkben azonban az a mód, amellyel Baross János erről beszélt, elítéléssel találkozik a parlament nagy többsége részéről (Helyeslés a jobboldalon).

Áttérnek a tisztviselői anyagi helyzetének rendezéséről és az egyes adóügyi intézkedésekről szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Rupert Rezső a kormány szánási politikájával foglalkozik. A költségvetés tételei aktívok, több a bevételünk mint a kiadások. Ezek a számok azt mutatják, hogy nem volt szükség gazdasági függetlenségünk feladására.

Az a körülmény, hogy mostan beruházásokat tesznek, adókat szál-

litanak le, csak azt mutatja, hogy az előző pénzügyi politika rossz volt. Hogy a tisztviselői javadalma zásokat jó szívvel emeljük fel, ahhoz elsősorban az szükséges, hogy a magyar tisztviselői kar a civilizáció követelményeinek megfelelően teljesítse hivatását, úgy amint azt nyugaton teszik.

Dréhr Imre: Nézze meg a csehek és a románokat.

Rupert Rezső: Ma a tisztviselők mindenre vállalkoznak. Felhozza a választási visszaéléseket.

Dréhr Imre: Ezt nem a tisztviselők teszik.

Rupert Rezső: Ertelmes ember megérti amit mondom. (Állandó nagy zaj a kormánypárton.)

Az elnök Rupertet rendreutasítja.

Bartos Andor: Micsoda hang ez?

Rupert Rezső: Komisz, mint Önök.

Nagy zaj. Rendre, rendre, felkiáltások.

Az elnök újból rendreutasítja Rupertet és figyelmezteti, hogy ha így folytatja, megvonja tőle a szót.

Rupert Rezső Objektíve tárgyalja a kérdést.

Bud pénzügyminiszter: A tisztviselők nem köszönik meg magának ezt az objektivitást.

Rupert Rezső ezután hosszasan bírálja a kormány beruházási programját, amelyet elhibáztak tart. A javaslatot nem fogadja el.

F. Szabó Géza örömmel üdvözi a javaslatot. A jövedelmi s forgalmi adó csökkentése, valamint a házaszonrészeseledés megszüntetése — olyan jelenségek, amelyek jelei a kormány komoly gazdasági politikájának. De reméli, hogy a forgalmi adó minél hamarabb megszűnik.

A tisztviselőkérdéssel kapcsolatban mindenképp el kell ismerni, hogy a közélet tisztaságának első feltétele az anyagi gondoktól mentesen élő tisztviselői kar. Ezért volt szószólója a parlamentben mindenkor a tisztviselői anyagi érdekeinek. Csak gondoktól mentesen élő, jól szituált tisztviselőktől lehet követelni, hogy szívesen végezzék a munkájukat és szívesen álljanak a nagyközönség rendelkezésére.

Vázsonyi Vilmos beszédében az osztrák és magyar szanalás között

von párhuzamot és főleg a forgalmi adó és a kincstári haszonrészeseledés kérdésével foglalkozott.

Bud János pénzügyminiszter sajnálja hogy Rupert Rezső olyan kritikát gyakorolt a magyar tisztviselői karról, amelyet az nem érdemel meg. A magyar tisztviselői kar becsületesen és lelkiismeretesen teljesíti kötelességét, nem szemrehányás, de dícséret illeti meg őket, az ország boldog lehet, hogy ilyen tisztviselői kara van. A kormány nagyon jól tudja, hogy a tisztviselői kérdés még nincs megoldva. A kormány tovább foglalkozik a tisztviselői kérdéssel és ha lesz fedezete, akkor helyzetükön újból fog majd segíteni.

Majd a forgalmi adó rendszer ellen felhozott érvekre reflektál. Kijelenti, hogy érvekkel meg lehet őket győzni, azonban nagygyűlések rendezésével, az üzletek bezárásával nem lehet őket terrorizálni. A kormány nem zárkózik el egy új rendszer bevezetése előtt. Hónapokig tárgyaltak egy kérdéstről, de nem tudtak olyan érveket felhozni, amelyek őt mostani álláspontja megváltoztatására készítették. Az új rendszernek a bevezetése óriási nehézségekkel járna. Minden rendszert elfogad, amely az államháztartás egyensúlyát nem veszélyezteti.

Budapesten tegnap délután 4 órától 6 óráig zárva voltak az összes üzletek

Debrecenben nem zártak be a kereskedők

Az egyfázisú forgalmi adóért

Budapest, július 6. Hétfőn délután 4 órától 6 óráig a fővárosban az összes üzletek zárva maradtak, demonstrálva a forgalmi adó ellen. A kereskedelmi és ipari érdekeltségek a mai forgalmi adó rendszer megváltoztatása mellett foglaltak állást, amennyiben az osztrák általános rendszerre való áttérést tartják kívánatosnak, amely rendszer szerint a forgalmi adó egyszer a termelőnél, vagy a vevőnél, rovandó le. Ezen kérdésben ma délután 4 órakor a Vigadó nagytermében a fővárosi kereskedelmi és ipari érdekeltség, valamint a vidéki érdekeltség bevonásával országos nagygyűlés volt. Sándor Pál elnöki megnyitójában üdvözölte a főváros és a vidék képviselőit és a nagy számban megjelent közönséget. Majd Bodrog József a következő határozati javaslatot olvasta fel:

A kereskedelmet és az ipart tevékenységében a legnagyobb mértékben akadályozza az általános forgalmi adó mai rendszere. Azok a módosító rendelkezések, amelyeket a pénzügyi kormány a nemzetgyűlés elé terjesztett, nem könnyítenek az adózási terheken. A nagygyűlés

— Oszítja azt az álláspontot, hogy a zaklatásokat meg kell szüntetni. Arra törekszik, hogy a kis existenciókat kímélje. A panaszokat orvosolni fogja és azon lesz, hogy a panaszok elbírálásánál szakszerűtlen legyenek jelen. — A kincstári házaszonrészeseledést olyan adó nemnek tartja, amelyet lehetőleg törölni kell és reméli, hogy a jövő évi költségvetésben már nem fog ez az adó szerepelni. A lakberek felszabadítását még meg kell gondolni, mert nagy tömegek szociális érdekéről van szó. A lakások felszabadítása csak akkor következhet be, ha tudjuk, hogy a házbérek terén a nagy tömegeket kiuzsorázni nem lehet.

Az elnök a vitát ezután félbeszakította.

Eörfly Imre előadó a pénzügyi bizottságnak a városok köleséről szóló jelentését terjesztette be.

Baross János személyes kérdésben visszatérve a délelőtti felszólalására kijelentette, hogy beszéde nem a hadsereg ellen irányult, szavait félreértették. Helytelennek tartja, hogy a hadsereg költségvetésben a külsőre fordítanak összegeket, akkor, amikor szükségesebb dolgokra nem áll megfelelő összeg rendelkezésre.

Az ülés fél négy órakor végeződött.

az összes sérelmek gyökeres megoldásának egyetlen módját az általános forgalmi adó egy helyen történő beszedésében látja. Kéri ezért a nemzetgyűlést és kormányt, hogy a legsürgősebben ezen módon változtassa meg a mai forgalmi adó rendszereket.

A határozati javaslatához számszerűen hozzászóltak.

Sándor Pál záró szavaiban a határozati javaslatot egyhangulag elfogadottnak jelentette ki azzal, hogy a javaslatot a nemzetgyűlés elé juttatja.

Debrecenben tegnap délután is nyitva voltak az üzletek. Egyetlen-egy üzlet sem zártak be a korai délutáni órákban, minthogy az érdekképviselők erre nézve semmilyen felhívást nem bocsátottak ki. Debrecen kereskedői is érzik a forgalmi adórendszer nehézségeit, annak megváltoztatására törekednek, de — nagyon helyesen — ilyen tüntető sztrájkot, kivánságaik elérésére nem tartanak célravezetőnek.

Demonstrációznak ugyanis a sztrájk jó, de üzletnek nem jó üzlet, mert nemcsak a forgalmi adót, hanem magát a forgalmat is elvonja.

Debrecen város közgyűlése egyhangúlag hozzájárult az egymillió dolláros kölcsön felvételéhez

Élénk vita az ötmillió dollár kölcsön tervéről és a mostani kölcsön felhasználásáról — Támadás a közüzemek ellen — A főispán elparentálta Juhász Ignácot

Debrecen város törvényhatósági bizottsága ma délelőtt tartotta meg rendkívüli közgyűlést, amely a városi kölcsönből Debrecenre eső egy millió dollár igénybevétele tárgyában döntött. A közgyűlés teljes egészében elfogadta a tanácsnak a jog- és pénzügyi bizottság által is jóváhagyott javaslatát.

A közgyűlést fél 10 órakor a Nemzeti Hírszolgálat után nyitotta meg dr. Hadházy Zsigmond főispán s a napirend előtt bejelentette, miszerint Debrecen törvényhatóságának üdvözlését táviratban közölte meg Horthy Miklós kormányzó. A táviratban a kormányzó kiemeli Debrecen törvényhatóságának a közelmúltban történt eseményekkel szemben tanúsított hazafias magatartását és megköszöni Debrecen közönségének raaskodását.

A főispán ezután meleg, szép beszédben emlékezett meg arról a veszteségről, amely Juhász Ignác elhunytával érte a törvényhatósági bizottságot. A legbuzgóbb, legrégebb és legszorgalmasabb tagjának egyikét veszítette el a közgyűlés ő benne. Az Isten hosszú és szép életet áldotta meg — folytatta Hadházy főispán, — ami könnyebbé teszi belenyúvásunkat abba, hogy elveszítettük őt. De valósággal hiányzik innen az ő markáns, szigorú s egyenes egyénisége. Sokszor szembeállott az ő véleménye a többséggel, de erősen hitte, hogy álláspontját mindig jobb, őszinte meggyőződése, az igazság keresésének őszinte akarata szabta meg.

A közgyűlés a főispán iránti nyárra jegyzőkönyvben örökítette meg Juhász Ignác emlékét.

Dr. Vargha Elemér főjegyző jegyezte meg ezután egy a polgármesteri jelentéshez tett felszólalásra, hogy a Hatvan utcai lerakódó vágány ügye valószínűleg holtpontra jutott, majd a kölcsön ügyében terjesztette elő a tanács javaslatát, amely a kölcsön elfogadását ajánlja s kimondja, hogy a részletes programot egy később összehívandó rendkívüli közgyűlés terjeszti majd fel az illetékes miniszteriumokhoz.

Steinfeld Jenő szólott hozzá elsőnek a javaslatához, kijelentve, hogy a kölcsönt, feltételeinek súlyossága miatt nem fogadja el.

Márk Endre az ötmillió dolláros kölcsön ügyét hozza fel és egy leírat felől érdeklődik, amelyet május közepén küldött a belügyminiszter. Azt kérdezi, miért nem terjesztették ezt a közgyűlés elé.

Dr. Vargha Elemér felolvassa a leíratot, amely a városról részletes jelentést kíván a kölcsön hova fordításáról, információkat a Wethley-csoporttól arról, hogy tud-e hatni a város a kötvények árfolyamának kialakulására, készen áll-e a kölcsönösszeg, előbb kapja-e meg a város a pénzt s csak azután adja át a kötvényeket a pénzcsoportnak. A leírat kézhezvétele után a tanács felszólította a város vállaatait, — hogy adjanak részletes programot és maga is dolgozott a terveken.

A munka nagysága és az idő rövidsége miatt ezek az elaborátumok még nincsenek készen s a tanács természetesen az ügyet teljes egészében, ezekkel együtt kívánta a közgyűlés elé hozni.

Márk Endre szerint a tanácsnak előbb információkat kellett volna szerezni és csak azután hozni a kölcsönügyet a közgyűlés elé. Azt mondja, hogy ezért a tanácsot fel kellősség terheli.

Dr. Hevedüs Jenő: A város ve-

zetőségét nem lehet felelőssé tenni, amiért kölcsön után járt. A tanács csak köteleességét teljesítette, amikor Debrecen részére kölcsönt akart szerezni, amit ma nemcsak a tanács, hanem az ország valamennyi nagy pénzintézete is csinál. Ezek is járnak kölcsön után és gyakran megessik, hogy az akció nem sikerül. Amde ezek nélkül a kísérletek nélkül nem is lehet arra számítani, hogy valaha is kölcsönhöz jussanak. A város vezetőségét nagy ismerés illeti meg munkájáért, amelynek sikerjelségéért nem okolható. Tiltakozik az ellep, hogy a Wathley-csoportot megbízhatatlannak mondják. Ezek az emberek a legjobb akaratú akarták nyelbeütni Debrecen kölcsönét s rengeteg áldoztak kész kiadásokban a kölcsönre. Ugy látták, hogy az amerikai piacon el lehet helyezni a papirokat. Hogy ez lehetetlenné vált, nem az ő hibájuk.

Könnnyű azt mondani, hogy a kölcsönt nem fogadja el valaki. Amde Debrecen nyomasztó helyzetben lévő közgazdasági életének tőkére van szüksége, mert e nélkül elpusztul ipar, kereskedelem és gazdaág. A kölcsön fobja az, hogy kevés és drága s hogy megnehezíti más kölcsön felvételét. Mégis fel kell venni, mert a külföldi kölcsön az egyetlen kivezető út. Beruházási programot ma nem lehet előterjeszteni, de azt ajánlja, hogy a pénzt hasznos beruházásokra fordítsák. Megnyugtítja, hogy a helyzet teljes ismeretében a kormány ajánlja a kölcsön elfogadását, ami azt bizonyítja, hogy a világpiacon ennél jobbat lehetetlen kapni. Nem meri magára vállalni Debrecen mai helyzetében az ajánlat visszautasításának ódiumát.

Balogh István elfogadja a javaslatot, szükségesnek tartja, hogy a kölcsön egyrészt a hortobágyi közlegelő feljavítására fordítsák. Egy vizsgyűjtő medencét kellene itt létesíteni.

Dr. Fényes Endre a Márk Endre által elmondottakat ismétli meg. — Egészségügyi berendezéseket akar a kölcsönből létesíteni, mert szerinte az igazi haszonhajtás az, ha a polgárok életét óvják meg. A városi közüzemek ellen szólal fel. — Többek között ezeket mondja:

— Nem vagyok szocialista, hanem mint a törvényhatósági bizottság polgári alapon álló tagja, elítélem azt, hogy a város ugyanakkor, amikor a betegeket hely hiányában nem veszik fel a kórházakba, amikor nincs lakás, rossz a világítás, amikor virágüzletet nyit, a tulajdonképpen magánvállalatokat közüzembe veszi. Mi ez, ha nem kollektivizmus?

Dr. Tervey Tamás szintén szociális célokra akarja fordítani a pénzt. A városi szeszüzletnek és a többi vállalatoknak ne adjon ebből a kölcsönből a közgyűlés. Mondják ki, hogy a részletes programról a most küldendő programtól függetlenül tárgyalnak.

Dr. Vargha Elemér főjegyző kijelenti, hogy a javaslatot ilyen értelemben tette meg a tanács.

Vásáry József tiltakozik az ellen, hogy állandóan politikát keverjenek a közgyűlés tárgyalásaiba, a melvek elja csak a közösség érdekében védelme. Utal arra, hogy a mai időkben nehéz eldönteni, mi a jó és mi a rossz. Például a rossznak bélyegzett szavazásról kiderül, hogy talpraállította az országot. A városi közüzemeket veszi ezután védelmébe.

Ugyanilyen cézzal szólalt fel Versényi Tibor bankigazgató is, aki helyesnek látja a városi vállalatok szanalását. Előbb a nyomdavállalatról, majd a szeszüzletről és végül a téglagyárról bizonyította be, hogy a városra nézve haszonnal jár az, ha forgatókét adnak nekik. Eközben történt, hogy Révi Nándor közbeszóltott:

— Mit szólna hozzá, ha bankot alapítanának, nem szeszüzletet?

Versényi igazgató, akit beszédeben már több közbeszóló zavart, ingerülten felelt:

— Ha a szeszről van szó, akkor lehet, hogy a bizottsági tag ur komptensebb, mert többet ivott, mint én.

Az új pápai nuncius a kormányzónál.

Budapest, július 6. (MTI) A Kormányzó ur öfomeltósága előtt július 5-én, vasárnap délelőtt 12 órakor ünnepélyes magánkihallgatáson jelent meg az új pápai nuncius Caesar Orsenigo érsek, aki ez alkalommal nyújtotta át megbízó levelét. A nunciust Koos Lajos őrnagy szárnysegéd kísérte a királyi palotába, amelynek udvarán a kivezető katonai díszszázad tisztelgésel fogadta. A megbízó levél átnyuj-

Révi dr erre személyes kérdésben szólalt fel és tiltakozott Versényi Tibor szavaival ellen. Husz év óta — mondta — ezt a hangot nem hallotta a törvényhatósági bizottságban. A mondottakat visszautasította.

Ezután dr. Hadházy Zsigmond főispán szavazásra bocsátotta a tanácsai javaslatot, amelyet a közgyűlés egyhangúlag fogadott el.

A közgyűlés ezután elutasította a berkocsisok közlekedési adó elengedését kérő beadványát. Megengedte a Keletmagyarországi Galambtenyésztők Egyesületének a városi címer használatát s több kisebb ügy letárgyalása után egynegyed 12 órakor bevégezte a tárgysorozatot.

tása, illetve átvétele igen szívélyes hangú beszédek keretében történt. A beszédek elhangzása után a kormányzó hosszabb megszólítással tüntette ki a nunciust.

Az ünnepélyes szertartásnál közreműködött dr. Walkó Lajos, a külügyminiszterium vezetésével megbízott kereskedelemügyi miniszter és dr. Uray István, a kabinetiroda főnökhelyettese.

A miniszterelnök 3 napig Gödöllőn tartózkodik

Budapest, július 6. Bethlen István gróf miniszterelnök még mindig annyira gyengülkedik, hogy hivatalát nem veheti át, azonban annyira máris felépült, hogy igérethez képest megjelenhetik az egységspárt csüörtök esti bucsuvasoráján, ahol a párt tagjai me-

gen ünneplik és ahol valószínűleg ő is felszólal. A hét végén Gödöllőn 3 napig a kormányzó vendége lesz. Hosszabb tartózkodásra bérletére: a somogyi Inke pusztára utazik. — Hivatalát csak hetek múlva veszi át és addig Vass József népiéleti miniszter helyettesíti.

Erdélyi János volt budapesti román követet 2 heti fogházra ítélték.

Kolozsvár, jul. 6. Érdekes és váratlan ítéletet hozott a kolozsvári törvényszék büntető bírósága. A per kétségkívül közismert vádlottja Erdélyi János dr volt román miniszter és budapesti követ volt, aki becsületsértés vádjával tilt a vádlottak padján. Erdélyi ügyét Furnea dr tanácselnök tárgyalta, míg a vádat Manoliu királyi ügyész képviselte. — A vádirat szerint Erdélyi János több ízben nyilvánosan hangoztatta, hogy a regáti tisztviselők nem szolgálják a közérdeket s azok a tisztviselők, akik a csatolt területen vezető pozíciókat töltenek be, jobhára nem is románok, hanem ivadékaik azoknak a fanariotáknak, akiknek gondolkodása merőben eltér a román nép gondolkodásától.

mondja ki bünösnek és ezért két heeti fogházra és háromezer lei pénzbüntetésre ítéli.

A fogházbüntetést a büntetőnovella értelmében felfüggesztették. Az ítélet ellen ugy az ügyész, min Erdélyi felebbezett.

Eitűnnek a régi megyék

Bukarest, július 6. A közigazgatási reform végrehajtási rendeletét előkészítő bizottság elhatározta, — hogy a bánáthban új megyét alakít, Oravicza megye néven, amelyhez több, ó királyságbeli járást is csatolnak. Háromszék megyét teljesen megszüntetik és járásának egy részét Csikhez, a másikat Brassóhoz csatolják.

Kálmán Dezső dr. egységspárti jelölt 900 szavazattal többéggel győzött a tabi pótválasztáson

Kaposvárról jelentik: A tabi kerületben vasárnap került pótválasztásra a sor Kálmán Jenő dr és Turchányi Egon keresztény ellenzéki jelölt közt. A pótválasztást egy hétfőig tartó heves korteskedés előzte meg. A fokozatos agitáció következtében sokkal többen szavaztak le a pótválasztáson, mint az első választáskor. Vasárnap este nyolc óráig 8599 szavazatot számláltak össze, amelyből Kálmán Jenő dr egységspártira 4555, Turchányi Egon keresztény ellenzéki jelöltre 4034 szavazatot esett. Ebből a számból azonban még hiányzott 9 község szavazatának eredménye. — A szavazatok végleges összeállításakor megállapították, hogy Kálmán Jenő dr 900 szavazattal többéggel győzött a pótválasztáson.

Praporgesku, volt kolozsvári törvényszéki elnökről ugyancsak súlyos megállapítást tett Erdélyi egy tárgyalás közben, mire az elnök Erdélyt kiutasította és a volt román miniszter erre Praporgeskut festett arcúnak nevezte.

A fő tárgyaláson Erdélyi János hatalmas védőbeszédet mondott, — melyben párhuzamot vont a régi magyar rezsim bírái és a román bírók közt. Történelmi adatokkal igyekezett bizonyítani, hogy az Erdélyben kinevezett regát tisztviselők legnagyobb része görög származású és a tiszta román fajnak és a román szellemnek született ellensége.

A kihallgatott tanúk az Erdélyi és Praporgesku között lefolyt incidensről tettek érdekes vallomást. Majd hosszú vita indult meg, végül a bíróság ítélethezatalra vonult vissza és egy órai tanácskozás után hirdette ki az ítéletet, mely szerint Erdélyi János dr. volt miniszter a rágalmozás vádjá alól felmentti, ellenben becsületsértésben

A volt 39-esek új elnöke besztercebányai Klein Hugó ny. tábornok

Előkészületek a 39-es emlékmű leleplezésére

Néhai Wolff János tábornok halálával megüresedett a volt 39-esek bajtársi társaságában az elnöki tisztség. A 39-es bajtársak tegnap este az Angol Királynő fehér teremben népes összejövetelt tartottak, melyen egyhangú lelkesedéssel választották meg új elnökükként Klein Hugó tábornokot. A leleplezésre a társaság elnöke Klein László tábornokot, a pénztárost pedig Nagy Frigyes ezredes és Penyi Nagy Sándor főtanácsnokot választotta meg. Vályi Nagy ezredes igyekezett magától elhárítani a tisztséget, de a bajtársak szeretete oly imponálóan nyilatkozott meg, hogy a megbízatást mégis vállalta.

Az értekezlet ezután foglalkozott a 39-es emlékmű felállításának előkészületeivel. — Vályi Nagy Frigyes ezredes elnökölte alatt Czeglé-

dy András földbirtokosból és Balogh Sándor főispáni titkárból álló bizottság Wolff tábornok hagyatékából átvette az emlékműre vonatkozó iratokat és szerződéseket, melyeket a legnagyobb rendben talál. Pedáns Pontossággal vezette az elhunyt életében az emlékmű pénzügyi dolgait is.

Az emlékmű már közelesem felállításra kerül, még pedig a Simonyitnak a felső részen, amely a Nagyerdőbe torkollik. Az emlékmű 12 méter magas és közel 800 mázsá súlyú. A leleplezés szeptember 6-án országos ünnepek keretében fog megtörténni. Különböző bizottságok bejárják a környéket és erre a napra Debrecenbe gyűjtik a vidékről is a volt 39-eseket.

Több, mint tizenöt évet kellene ülnie Keresztury-nak a hólabda-cipőkért

A Keresztury-féle hólabda-üzlet a törvényszék előtt — Csak a budapesti járásbíró ítéletes — Elhalasztották eljárását

Néhány hónappal ezelőtt Keresztury budapesti cipőkereskedő elárastotta hólabda blokkokkal Magyarországot s akik ebben a tiltott és tisztességtelen üzletben az első között résztvettek, azokat ellátta szép és tényleg olesó cipőkkel is. — Ezzel szemben óriási ránt az azoknak a száma, akik természetesen nem kaphatták meg a hólabda-cipőt, hanem odavesztették a pénzüket — más szóval ők fizették ki a szerencsés keveseknek a cipőjük árát.

Debrecenbe is nagyon sok blokk érkezett és az Ipar és Kereskedelmi Kamara jónak látta, hogy beavatkozzon. Feljelentést tett március 26-án az ügyészségnél Keresztury Béla ellen. A feljelentés szerint a cég mintegy négyszáz millió koronányi jótalan hasznot szerzett ily tiltott úton. Miután az ügyészség csak kihágást látott fenforogni, ezért az ügyet a járásbíróhoz tette át.

Keresztury Béla kifogást adott be s azt vitatta, hogy az ügyben csak a budapesti járásbíró ítéletes, mert a cselekmény ott követtetett el. — A debreceni járásbíró elutasította ezt a kifogást és elrendelte, hogy a cég budapesti üzletében az A. B. C. jelzésű könyveket foglalják le.

A debreceni járásbíró április 9-én tartotta meg a tárgyalást és Keresztury Bélát hat heti elzárásra és nyolcszáz ezer korona pénzbüntetésre ítélte. Elrendelte a cipők elkobzását és az államkincstár javá-

ra való értékesítését. Néhány károsultat ki is nyomoztak annakidején és ezeket Knöpfler Mátyás Sándor és társai néven nevezte meg a feljelentés.

A járásbíró ítéletét megfellebbezték, ennek folytán a törvényszék elé került az ügy. A tegnapi tárgyaláson az iratok ismertetése után dr. Fényes Endre védőügyvéd rövid beszéfében kérte, hogy a törvényszék állapítsa meg és mondja ki, hogy a debreceni járásbíró ítéletét nem volt illetékes ez ügyben és az eljárást itt szüntessék meg, tegyék át a budapesti járásbíróhoz. — Mert ha minden járásbíró az országban külön foglalkozna ezekkel az üzletekkel és ha csak hat heti elzárásra ítélné Kereszturit, akkor az összes büntetés — tekintettel arra, hogy 136 járásbíró van — nem kevesebb mint 15 évet és majdnem 11 hónapot tenne ki.

A törvényszék hosszas tanácskozás után úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, míg a budapesti illetékes járásbíró, hol a cég ellen szintén folyik eljárás, — jogerős ítéletet hoz. A királyi törvényszék megállapítása szerint fenforog annak a lehetőség, — hogy csakugyan azonos büntetéselekményekről van szó, tekintettel arra, hogy a cselekményt tiltó törvény nem egyes feleket, hanem általában a kereskedelmet akarja védeni a kihágás ellen. A törvényszék tehát a most folyó eljárást annak az ügynek befejezéséig.

A hosszú lakásper vége

A Geiger-villa körül — Vasady tanfelügyelő pöre Geiger Simon ellen

Hosszu ideig folyt a harc Geiger Simon debreceni kereskedő és Vasady Lajos tanfelügyelő között azért a lakásért, melyet Geiger Simon-nyai-utí nyaralójában a menekült Vasadynak a lakáshivatal kiutalt. Geiger aki szivbajos ember, ragaszkodott külső lakásához is és minden fórumon végig vitte az ügyet, de mindenütt elvesztette. Ebből kifolyólag természetesen a házigazda és lakó között nem a legjobb volt a viszony. Geiger semmit sem javított a hán, minek folytán a tetőn becsurgott a víz s egyéb bajok is voltak. Vasady megunt a lakás kellemetlenségeit és egy szép napon elvégeztette a legszükségesebb javítási munkákat, az árát pedig a lakásbérből levonta. Emi-

att per támadt közöttük, hol az öreg Geigert fia, dr. Geiger Pál ügyvéd képviselte.

A községi bírósági tárgyaláson Geiger Pál azt a kifejezést használta Vasadynak szemben, hogy lakásukba, illetve nyaralójukba jogosulatlanul, zárfeltöréssel ment be, atyja belegegyezése és tudta nélkül.

Geiger Pál azzal védekezett, hogy ő a kijelentéseket tényleg használta, de nem akart az rágalmazás lenni, hanem csak a tények megállapítása volt, mert valóban a lakáshivatal az ő belegegyezésük, sőt tudtuk nélkül adta át a lakást Vasadynak. A villát ugyanis végrehajtás utján lakattal nyitatták fel, ő tehát csak jogos kritikát gyakorolt, mely a megengedett határokon nem

ment túl.

A járásbíró azonban büntetésnek mondta ki Geiger Pált a rágalmazásban és ezer másfél millió koronára pénzbüntetésre ítélte, elmarasztalta a perköltségekben és 600 ezer korona ügyvédi költségben.

Az ítélet ellen Vasady az enyhítő szakasz alkalmazása, Geiger pedig a büntetés megállapítása miatt fellebbeztek.

Igy került az ügy a törvényszék elé, mely tegnap tárgyalta azt. A törvényszék rövid tanácskozás után a járásbíró ítéletében a mellék-büntetésre vonatkozó részt megsemmisítette, a főbüntetésre vonatkozó részt pedig megváltoztatta aként, hogy a főbüntetést 3 millióra fel emelte, a mellékbüntetést pedig

200 ezer koronában állapította meg. Az első bíróság ítéletét egyébként heben hagyta. Kötelezi még a törvényszék a vádlottat 200 ezer koronára felelősségi eljárási költségnek a főmagánvádló ügyvédje részére való megfizetésére is.

Az indokolásban kimondotta a törvényszék, hogy a büntetést azért emelte fel, mert figyelemmel az eset körülményeire, a személyekre és a kifejezésekre, ezt az összeget találta a vádlott büntettségével arányban állónak. Az enyhítő szakasz alkalmazását Geigerrel szemben a törvényszék is alkalmazandónak találta.

A főmagánvádló képviselője az ítéletet tudomásul vette, a vádlott azonban fellebbezést jelentett be.

Autó és kocsikarambolja a vámospércsi országúton

Tegnap délután könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt a vámospércsi országúton. — Gombos János gazdálkodó kocsijával befelé hajtott a városba. Utközben egy gépkocsi hátba kapta a szekert. A gépkocsi puffogásától a szekér elé fogott lovak megbokrosodtak és a kocsit megrántották. — Ugy, hogy az országúton a kocsit nekiszaladt. Az összeütközés olyan heves volt,

hogy a szekéren ülő Gombos János és fia sebesüléseket szenvedtek, míg az autó alaposan megrongálódott. Gombosékot lakásukon ápolják. — míg az autót tegnap este bevontatták a városba.

Az összeütközésből kifolyólag a csendőrség nyomozást indított. Ed-dig azonban még nem sikerült megállapítani, hogy az összeütközésért kít terhel a felelősség.

Nyári kacsá vagy valóság arról, hogy 436 majom legyilkolta egy hajó egész személyzetét

A most érkezett amerikai lapok egy borzalmasan szenzációs esetről számolnak be oldalakon keresztül: ugyanis arról van szó, hogy 436 majom legyilkolta egy teherszállító hajó egész legénységét. A magunk részéről, akik bizonyos előítélettel fogadunk minden ilyen irányú Amerikából érkező híradást különösen nyár idején, amikor is a zenkik hazájában a lapok egymás után röppentek a világba a szenzációs szenzációsabb jó kövérre hízótt hírlapi kacsákat, de ez a majom ihstória annyira borzalmas és páratlan a maga nemében, hogy szükségesnek tartjuk erről való jelentéseinket a legteljesebb fenntartás mellett leközölni:

Sao-Pauloból jelentik: Mossamedéből indult február elején a „Sierra Morrea” nevű teherszállító hajó értékes rakományával, 436 majommal megrakva, hogy a szállítmányt Észak-Amerikába vigye. A hajót, mely kizáróan csak teherszállítást végzett, a célra ketrécekkel szerelték fel.

A hajó egyik matróza az iszákos Pedro Gamba a majmok kíntásában lelte gyönyörűséget. — hosszú vasdoronggal piszkálta és szurdosta a majmokat, míg egyszer a majmok ordítására az egyik tiszt is figyelmes lett és megtudván a majmok kíntását, bejelentette az esetet a kapitánynak.

A parancsnokot, aki a Kormányhídon állt. — olyan düh fogta el, hogy a hozzá felrendelt matrózt egy box-al leterítette, aztán később parancsban kiadta, hogy Pedro Gambát elbocsátja a szolgálatból, az első kikötőnél köteles elhagyni a hajót. — Ekkor a matróz rettenetes bosszút forralt ki, melyet végre is hajtott.

Felalpódzott a ketrécekhez, előzően a ketréceajtókat külön elzáró láncokat lelopa, az automatikus zárat egy nyomással felnyitotta, ő maga pedig kabnijába menekült, amelyet gondosan elrejtetett.

A hatalmas és nagy tömegben együtt lévő csimpánzok, orangutánok és a többi majmok ordítva lömbölve szabadultak ki ketréceikből, s a fedélzeten hozzáfogtak a busztitáshoz és romboláshoz.

A fejezettség közben a maj-

mok mindenkit, aki a fedélzetre került, szétmarcangoltak. Ahol embert találtak, agyonlőtték, sőt a kabinból rájuk lövöldöző legénységre s rátámadtak. A kabinajókat feltörve, a bennük levő szerencsétlen embereket szétmarcangolták.

Segítségét kérni nem lehetett, hiszen a hajón nem volt rádió és a só tétben a lampajelzésről szó sem lehetett. Az egyedüli, aki a matrózok közül megmenekült, az árboc kosárban tartózkodó hajós volt. Négy napig dobálódott a kormányos nélküli hajó a tengeren, míg végre parti hajók segítségére siettek.

Végre nagynehezen lehetett, csak fáradságos munka után, a félelmetes majmokat ártalmatlanná tenni és a hajót azután kivonták Sao Luiz kikötőbe. Az árbockosárban szolgálatot teljesítő matróz már egészséges, vigan sétálhat a városban.

A retentő bosszu tervezője kabnijában volt elbarrikádózva. Tetének tudatában megőrült és most a Santa-Casa elmeosztályán düdühög.

A jelentések szerint a hajón 33 ember halt meg s 146 majom pusztult el.

A horvát királyság ezer éves jubileuma

Belgrád, július 6. Zágrábból jelentik: Szombaton és vasárnap tartották meg a horvát királyság megalakulásának 1000 éves jubileumi ünnepségét. A zágrábi lapok történelmi visszapillantásokat közöltek a jubileum alkalmából, de a belgrádi sajtó az egész jubileumról csak száraz tudósításokban számolt be.

Rankov Gyula NIVO kölcsönkönyvtára könyvtára
és újságolvasó terem
Debrecen, Csapó-utca 11. (az udvarban)
Ut művekben Debrecen legzadagabb könyvtára. Minden új és minden régi könyv.
Előfizetés havi 30.000, biztosított 50.000 k.

Kodelka véres ruhái a törvényszék asztalán

Lédererné egykedvűen nézte a bűnjeleket — Közömbösen hallgatta végig férje halálos ítéletét

Budapest, július 6. Délelőtt fél 10 óra után nyitották meg a Lederer-ügy tárgyalását. Az elnök a bizonyítás kiegészítését rendeli el. Több jelentéktelen tanu kihallgatása után a törvényszéki elmeszakértő előterjeszti véleményét, mely szerint Lédererné hisztériás idegrendszerű egyén, olyan elmebajban azonban nem szenvedett, amely szabad elhatározóképességét befolyásolhatta volna.

A fegyverszakértő kihallgatása után az ügyészségi alelnök kihallgatása következett, aki elmondta, hogy Lédererné cellájában kutatást végeztek, de semmiféle levelet nem találtak, így tehát megdőlték Lédererné fantasztikus hazudozásai, mintha Kodelkát Prónay-tisztek ölték volna meg.

Az ügyvéssel való szembesítés után Lédererné megmaradt továbbra is vallomása mellett. Ezután az elnök szünetet rendelt el.

Ezután Denk tanácselnök a következő kijelentést teszi:

— Miután Lédererné a főtárgyalás kitűzése után azzal védekezett, hogy férje a Kodelka-gyilkosság alkalmával ő rá is rálőtt, amelynek nyoma a lakásában feltalálható, elrendeltem egy újabb helyszíni szemlét. Az asztal sarkán valóban aláltunk egy lyukat, amely valószínűleg lövéstől származik, de vajmi nehéz összefüggést konstruálni a nyom és a bűntény között.

Ha ugyanis egy gyakorlott lövő, egy katonatiszt, egy másik emberre akart löni, a feleségére, akkor magabiztosan tartotta volna a pisztolyt.

Lényegtelen tanukihallgatások és a vegykísérleti állomás jelentésének felolvasása után a bíróság sorra vizsgálja a lefoglalt bűnjeleket.

Felmutatják a Kodelkától elrabolt negyvenkét darab egy millió koronás pénzjegyet, a harminchat darab ötszáz ezer koronás pénzjegyet. Ebben a csomagban van ugyancsak a 17 darab brilliánskő, Léderer Gusztáv jegygyűrűje és ezüst órája. Mikor a bíróság felmutatja a Kodelkától származó két aranygyűrűt, egy aranyláncot és és aranyórát, Lédererné kijelenti:

— Dicsőreghőnem dem Herrn Kodelka.

Ezúán az egész tárgyalóterem rémülete közepette felbontják a nagy borjúbőröndöt és egyenkint szedik elő belőle a sezlönvankost, a szelontakarót, az asztalterítőt és vértől itatott nagy vászondarabot.

Ugyancsak a bőröndből kerül elő egy véres férfinadrág. A hallgatóság soraitban valóságos rosszul lesznek a gyöngébb idegzetű emberek, amikor napvilágra kerül Lédererné két véres hálóinge és másik két véres nappali inge.

Lédererné egykedvűen nézi ezeket a borzalmas bűnjeleket és nyugodtan jelenti ki minden darab felmutatásakor, hogy igenis ez az övé volt, ez meg a férjé és így tovább.

Ezután azt a kisebb vulkánfiborból készült bőröndöt bontják föl, amelyben Lédererné vitte ki Csepelre Kodelka földarabolt részét. Ebből kerülnek ki a legmegrendítőbb bűnjelek: egy véres alsónadrág és egy férfinag. Egyiken sincs egy gombostűnyi fehér folt se. A rájuk száradt rengeteg vértől páncélkemények és a terem halotti csöndjében valami ropogást lehet hallani, amint széttergetik ezeket a keményre száradt véres ruhadarabokat.

A legkisebb bőröndből került elő a kis kézi bárd és a nagy rozsdás vérfoltos mészárosbárd, amelyekkel a szerencsétlen embert földarabolták.

Enök: Most pedig felolvassuk a hadbíró ítéletét.

Mig az elnök a hadbíró ítéletét olvassa, addig Lédererné görnyedten ül a vádlottak padján és szokása szerint a zsebkendőjét szoritja szájához. Soha nem tesz megjegyzést és szinte érzéketlenül hallgatja Denk elnök felolvasását.

A hadbíró ítélet felolvasása után az elnök a Kodelka-hagyatékra vonatkozó iratokat ismertette.

Siketnéma betörő a Bika-szállóban

Tegnap délelőtt 9—10 óra között az Arany-Bika szálló egyik II. emeleti szobájában a takarítónő egy férfit talált, aki a szoba szekrényében kotorászott. A takarítónő az illetőt igazolásra szólította. Ekkor azonban kiderült, hogy az illető férfi siketnéma. A betörőt átadták a rendőrségnek, ahol előbb azt gondolták, hogy csak szimulál.

A hagyaték 205 millióból áll, melyből azonban 104 millió teher volt.

A tiszta hagyatékot Kodelka testvérei örökölték. Az örökösök zárlatot kértek Léderer hagyatékára, melyet azonban a vizsgálóbíró nem rendelt el.

Az elnök ezután a bizonyítási eljárás befejezettnek nyilvánította. Sem az ügyész, sem a védő nem tettek újabb előterjesztést, csak Lédererné kívánt felszólalni. A vádlott azonban egész lényegtelen észrevételeket tett. Az elnök ezzel a tárgyalást holnapra halasztotta el. Holnap a perbeszédre kerül a sor.

A hortobágyi bikakérdés a közigazgatási bizottság előtt

Javult Debrecen közegészségügyi állapota — Ideiglenes szemkórházat állítottak fel

Debrecen város közigazgatási bizottsága ma délután tartotta meg rendes havi ülését, amelyen dr. Tüdös Kálmán tiszti főorvos a hivatalos jelentések kapcsán a következőket terjesztette elő.

A közegészségügyi viszonyok június hónapban a májusinál kedvezőbbek voltak. A természetes szaporodás 89-re ment. A heveny fertőző betegségek közül előfordult vörheny 9, ronesoló toroklob 6, kanyaró 30, szamárhurut 27, bárányhimlő 5, hasi lagymáz 5, vérhas 5, gyermekágyi láz 1 esetben, 3 hasihagyomány és 1 vérhas hallálal végződött.

Az orthodox izraelita iskolában kiűtött helyi trachoma járvány miatt felállított ideiglenes szemkórház 16-án megkezdte működését dr. Ebner Béla szemklinikai gyakorlat vezetése alatt.

A védőhímlőoltásokat befejezték. A tanyai iskoláknak több hiányossága van, az elepi kut vize rossz. A város keleti részein lévő kertsekben az esőzések miatt a vizállások igen nagyok.

Született 144 fi, 181 nő. Meghalt 89 fi és 97 nő. Szaporodás tehát 89. Házasságot 68 pár kötött.

Jóna István hozzászólása folytán a bizottság felkérte dr. Tüdös Kálmán tiszti főorvost, hogy a tanyai iskolák kutjait vizsgálja meg. Dr. Fehér Ferenc indítványát, — hogy

a bizottság nyilvánítson véleményét a kölesön felhasználásának kérdésében, a vásáresarnok létesítését kérve elsősorban a közgyűléstől, — több hozzászólás után elvetették.

A gazdasági felügyelő jelentése kapcsán heves vita keletkezett a hortobágyi legelő bikaállománya miatt.

Balogh István interpellációjában elmondja, hogy

a májusi közgyűlés 17 tenyész-bika beszerzését határozta el. A tanács azonban csak 5 bikát szerzett be,

ami az állattenyésztésnek igen nagy kárát eredményezte. Nagy mulasztást lát ebben. Utasítsa a bizottság a tanácsot, hogy a bikákat két hét alatt vásárolja meg.

A gazdasági felügyelő szerint a tanács a hortobágyi legelő szomorú állapotára tekintettel nem vásárolt bikákat.

Zöld József tanácsnok kijelenti, hogy a törvény 40—70 tehénre ír elő egy bikát s a Hortobágyon 53 tehénre esik egy bika. Ezért nem vásárolta meg a tanács a bikákat, bár még volt egy másik ok is. Az nevezetesen, hogy a bikák árát a gazdaközönségnek kellett volna fizetni, ami 3—5 aranykoronás legelőbértöbbletet teremtett volna. Ezzel nem akarták a gazdákat terhelni. A közigazgatási bizottság nem adhat utasításokat a tanácsnak, a mely törvényes hatáskörében járt el.

Jóna István szerint a bizottságnak van joga a legelővel foglalkozni s a bikakérdés hozzátartozik ehez. A gazdák szívesen fizetik a különbözetet, amely busásan megtérül nekik. Ha drága a legelő, akkor értékebb állatokat kell tenyészteni. A mostani bikák között sok hibás van s nem volna baj, ha két és fél éveseket kapnának is helyettük.

A bizottság végül elfogadta Balogh István javaslatát, azzal a módosítással, hogy a tanácsnak a bikák megvásárlására határidőt nem adnak.

Rablótámadás a bécsi nyugalmazott rendőrfőnök ellen

Bécs, jul. 6. Dr. Déhmál ny. bécsi rendőrfőnök villájába tegnap éjjel betörést követtek el: Aimer Déhmál elakarta fogni a betörőt, az előrántotta revolverét és rálőtt. A golyó karján érte Déhmált. A tettes ezután sovány zsákmánnyal egy 25 shillinget tartalmazó pénztárcával elmenekült.

A Pásti-utcai merénylő vizsgálati fogságban

A Pásti utcai késelő lómészáros, mint jelentették, a rendőrség szombaton átkísértette a kir. ügyészségre. Ott leutalták a fogdába. Jakab Gyula lómészáros vasárnap és hétfőn a törvényszéki fogházban volt, ahonnan hétfőn reggel felkísérték a vizsgálóbíróra. Ott dr. Takó Ferenc vizsgálóbírósegéd kihallgatta. A kihallgatás alatt Jakab elmondta, hogy eszeágában se volt legyilkolni Oroszánt, azonban, miután az kijelentette, hogy végelesen szakítani akar vele, ő erre olyan dühbe gurult, hogy kés után nyúlt és leszurta. A vizsgálóbírósegéd Jakab Gyulát vizsgálati fogságba helyezte.

A német kommunisták bűnösök a diákok halálos ítéletében

Berlin, július 6. Az Oroszországban halálra ítélt három egyetemi hallgató egyikének apja levelet küldött a Berliner Tageblatnak, a melyben a berlini kommunistákat mind bűnösnek mondja a diákok elítélésében.

A német egyetemi hallgatók szövetségének vezetősége is memorandumot intézett a kormányhoz, a melyben tiltakozik a gyalázat ellen, mely a három német diákot érte. Kérték, hogy a kormány nyomban tegye meg a legerélyesebb lépéseket az ítélet ellen és szabadítsa ki a diákokat.

CSAPÓ-UTCA 67.

Bálint József asztalos saját készítésű keményfa butorait tartja raktáron.

Debreczenszky István árpiros — Halköz 3. szim Kész hencserek, diványok, matracok, garatúrák raktáron javításokat elvállalok

Telefonszám: szerkesztőség 7-89. Kiadóhivatal 7-88.

Aranyat ezüstöt, brilliánsot, hármas fogat legmagasabb árban veszek STEINER MINÁLY Natvan-u. 2. I. em.

Mindenféle butorokat !!

ajtókat, befelénylő és ki-benyilő ablakokat, gyermek sportkoscsikat stb. mélyen leszállított gyártáron raktáron tartok. — Megrendeléseket igen jutányos árban és előnyös fizetési feltételek mellett vállalok Jancsó Kálmán asztalos-árú-gyára Debrecen, Simonyi-ut-Bárczi-u. 3. Telefon 10—35.

Vitéz NAGY BELA SZIJGYARTÓ DEBRECEN Hunyadi-ucca 13.

Raktáron tart: Egyszerű ígás és kocsi lószerszámokat: Osiornyeleket Boka és térdvédőket Izzasztókat Bőrpuhító Hevedereket Fényesítőes tisztító szereket.

MEGRENDELESEKET ÉS JAVÍTÁSOKAT SZAKSZERUEN ÉS JUTÁNYOS ÁRON ESZKÖZÖL

Vitéz NAGY BELA SZIJGYARTÓ DEBRECEN Hunyadi-ucca 13.

Színház

A színházi iroda jelentése:

Európa legnagyobb diszensének, Medgyaszay Vilma két napos vendégszerelése a Csokonai Színházban szombat, július 11., és vasárnap, július 12-én. Jegyek már váltak.

Az igazgatóság tisztelettel kéri a közönséget, tekintve, hogy az érdeklődés Medgyaszay Vilma, a legnagyobb disense és társulata vendégjátékaira oly óriási lesz, hogy a jegyelőjegyzés csak félreértésekre adnak alkalmat, szíveskedjék ezt lehetőleg mellőzni és a jegyekért direkt a pénztárnál gondoskodni.

Mozgó színházak műsora.

Vígyszínház: Ludvig Wolff, Suvarin hercegnő című regénye nyomán „Százerek bálványa“ 7 felvonásban. Kisérő: Hindenburg bevonulása Berlinbe.

Uránia: Xénia Desny főszereplésével „A nizzai rejtély“, F. Carlson drámája 6 felvonásban. Kisérő: Buddhisták és Niomisták, burleszk.

Jönnek: Fehér álmok menyasszonya. Pénz nem Isten.

— Jón! Miss Sheba, a női freddi és Dela Lipuska, az orosz Kékmadár primadonnája. Jón!

Amundsen szerint Zeppelinnel fel lehet kulatni az északi sarkot.

Berlin, júl. 6. Roal Amundsen a Berliner Zeitung am Mittag tudósításának tett nyilatkozatában többek között a következőket mondta: — Nem hiszem, hogy repülőgéppel el lehet érní az északi sarkot. A sarkvidéken nincsen repülőgép számára alkalmas leszállóhely. Szilárd meggyőződés azonban, hogy Zeppelinnel ezt meglehet oldani, mert az leszállhat a jégre, a nélkül, hogy lesüllyedne, mint egy a levegőnél súlyosabb repülőgép. — Dr Eckener terve nagyszabású s az nemesek ajánlatos volna, de meg is kell valósítani. A sarki repülők második vezetője még hozzátette: Bármikor készek vagyunk tőből utrakelni a sarkra. Eckener dr tervét teljesen osztom.

A Szent Erzsébet-Egylet nagyerdei mulatsága

A Szent Erzsébet nőegylet leleményes vezetői kara pompás élvezetet szerzett annak a közel kétezer embernek, akik a nagyerdei ünnepélyre vasárnap kivonultak a Polgári Lövelde mellett tisztásra. — Délián 3 órakor katonazenekar hangjai mellett kezdődött, eserkész-felvonulással a szórakozások sorozata. Kevés eső is esett, ami a tikkasztó melegét lehűtötte és kellemessé tette a levegőt.

A sátrakban párolgó friss virslitől cukrászterményig és a legjobb italokig minden jót árultak uri asszonyok. Az egyik sátorban szép „igányleányok“ kártyát vetettek és jósoltak, nem ugyan „avasért“, de — olesón. A másik sátor körül egymást érték a mulatságos jelenetek: itt „borgásztak“. Mindig akadt valami borogra.

Jól sikerült gyermek szépségversenyt is rendeztek. Este felé egy malacot árvereztek el jóízű tréfák között. Közben a katonazenekar szórakoztatta a sok asztal körül ülőket.

Este a katonák nagyszerű tüzijátékokat rendeztek, utána pedig a szabadban mezeioldás volt.

Kérje mindenütt a „Debrecen“-t.

Európa rendőrsége nemzetközi védelmi övet szervez a kommunista veszedelem ellen.

Magyarország is részt vesz a nemzetközi szervezetben.

Budapest, július 6. A múlt vasárnap Vági-féle rendőrségi akcióvalossággal megdöbbentette az egész kommunista szervezetet, mert riadtan látták, hogy a rendőrség a titkosnak hitt szervezetüket ismeri s tudja, hol vannak rejtékhelyeik, tanácskozársra és titkos összejövetelek céljaira szolgáló lebujaik, kik a vezérek, az agitátorok, a beszervezett „aktív“ és „passzív“ tagok, kikkel állnak összeköttetésben az ország területén és a külföldön, sőt ismeri a hétpécseles titok alatt őrzött anyagi forrásaikat is.

Maguk a kommunisták elismerik, hogy a rendőrség alapos munkát végzett és hogy a mostani első összecsapás alkalmával a rendőrséggel szemben elvesztették a csatát.

A rendőrség pedig ezzel az akciójával még nem fejezte be működését. A fázasztó adatgyűjtések a kommunista vezérek lefartóztatásával nem szüntek meg. Sőt a rendőrség munkája nem áll meg a bel-földi sejtrendszerek felderítésével, hanem kiterjeszti munkakörét az ország határain túl is. A budapesti főkapitányság politikai osztálya rövid időn belül bekapcsolódik abba a nemzetközi védelmi szervezetbe, melyet az európai rendőrségek alakítanak meg a kommunista propaganda ellen.

A magyar, de én ugy a többi államok rendőrségeinek a munkáját is módfelett megnehezítette, sőt gyakran teljesen meddővé tette ugyanis az a körülmény, hogy ha az agitátorok külföldre menekültek, vagy ha a szervezkedés számai és főleg a pénzforrások utia külföldre vezetett, a rendőrség kénytelen volt a határnál megállni és a szomszédos állam rendőrségével csak honyolult uton léphetett érintkezésbe. Ily módon veszedelmes kommunista vezérek siklottak ki a rendőrség kezei közül és az egyik állam rendőrsége hiába tudta hogy a szomszéd államban milyen szervezkedés folyik, nem tehetett semmit ellene, sőt még a szomszéd ál-

lam készülő merényleteket sem volt módjában megakadályozni, — amint ezt Seypel kancellár esete mutatta.

Idő folyamán a legtöbb európai állam, amely érezte a kommunista veszedelmet és felvette ellene a komoly küzdelmet, rájött ennek a helyzetnek a tarthatatlan voltára és felmerült a nemzetközi együttműködés kérdése. — Elsőnek a londoni rendőrkongresszuson vetette fel az eszmét London rendőrfőnöke és az angol és a francia rendőrség hamarosan megállapodott egymással még az együttműködés technikai részleteire vonatkozóan is. Mivel azonban Franciaország felől inkább a Balkán felé húzódik a leg-erősebb kommunista propaganda, a francia rendőrség nem találta elégségesnek az Angliával való együttműködést, hanem elhatározta annak sokkal szélesebbkörű kiépítését oly módon, hogy az érdekelt országok bevonásával egy nemzetközi védelmi övet szervez.

A francia belügyminiszterium a külügyminiszteriummal karöltve ez év tavaszán több értekezletet tartott erről a kérdérről. Az értekezleten minden tárca minisztere a tervezet mellett foglalt állást és hivatalosan megbízták Chioppe urat, a párisi Sureté Generale vezetőjét a nemzetközi védelmi öv tervezetének kidolgozásával. Chioppe munkája közben érintkezése lépett az összes érdekelt országok rendőrségével — így a budapesti rendőrséggel is — és általános elveiben ki is dolgozta a tervezetet. Magának a tervezetnek elkészítéséhez sok, a magyar rendőrség által felvetett ötletet vett át a francia rendőrfőnök.

A nemzetközi védelmi öv tervének elméleti kidolgozása után, már csak egy utolsó lépés van hátra: e védelmi öv gyakorlati megvalósítása. Az már csak — illetékes ténnyezők véleménye szerint — igen rövid idő kérdése és a legközelebbi nemzetközi rendőrkongresszus ke-retein belül fog megtörténni.

Súlyosbodik a marokkói helyzet

Terjed a felkelés

Párisból jelentik: Marokkóban a helyzet egyre rosszabb, mert a felkelés az eddig hűnek mutatkozott törzsek közt terjed. A haretéri helyzet veszedelmes volta arra készítette a hadügyminisztert, hogy megnyugtató kijelentéseket tegyen. — Ugyanesek ezzel van összefüggésben Guillaumau tábornoknak a ma-

rokkói csapatok parancsnokává való kinevezése is.

A spanyol kormány azzal a kérréssel fordult Londonba és Párisba, engedjék meg neki, hogy csapatait Tangerbe szállítsa. Párisban valószínűleg eleget tesznek a spanyol kormány kérésének, de Anglia hozzájárulása nem bizonyos.

A kommunisták panamával vádolják a porosz állambankot.

Berlin, július 6. A porosz országgyűlés kommunistapártja indítványt készít tenni az ellen, hogy a porosz állambank a Stinnes-konzernnek husz millió márka erejéig támogatást kíván nyújtani. A kommunisták továbbá azzal a leleplezésre is elő akarnak állani, hogy az állambank ennél tovább menő támogatásra is készül, amennyiben pénzügyi eszközöket boesát a porosz kormány rendelkezésére, hogy a Stinnes-konzern hamburgi kikötőtelepét öt millió aranymárkával megvásárolja. A kommunisták hangsúlyozzák, hogy ez burkolt ajándék, amennyiben pusztán föld-

darabról van szó, amelyen csak fabódé áll. A kommunisták követelni akarják mindennemű állami támogatás megtiltását és a Stinnes-konzern egész üzemenek kisajátítását. Az indítvány első része elfogadásra számíthat, mert a szociádemokraták és a demokraták s emellett szavaznak. A Stinnes-ügy minden esetre rövidesen szóba kerül a porosz országgyűlésen.

Kávéházban, vendéglőben, fodrásznál követelje mindég a Debrecen-t.

Uj rendelet a mezőgazdasági haszonbérletekről

Mit tartalmaz a rendelet

A miniszterium legújabb kiadott rendelkezései értelmében mindazoknak a haszonbérletők, akik 50 kat. holdat meg nem haladó mezőgazdasági ingatlant bírnak haszonbérben és vagy földművesek, vagy oly egyének, akiknek földhöz juttatását a törvény célozza, az 1925. évi január első napja előtt lejárt, még ki nem fizetett, valamint 1925. évi január hó 1. napja és jelen rendelet életbelépése közötti időben lejárt akár kifizetett, akár ki nem fizetett, ugyszintén a haszonbérlet még hátralevő tartama alatt lejáráó terményhaszonbér pénzbeli egyenértéke fejében további rendelkezésig métermázsánként:

Buzáért 25 aranykoronánál, rozsért 22, takarmányárpaért 16 él fél, sörárpaért 23, zabért 21, tengeriért 15 és fél aranykoronánál többet nem kötelesek fizetni.

E rendelkezések csak azon haszonbérletekre nézve nyernek alkalmazást, melyek a rendelet életbelépése előtt létrejött haszonbéri jogviszonyon alapulnak; ez utóbbi esetben sem nyernek alkalmazást akkor, ha a felek a jelen rendelet életbelépése után a bérfizetés módzatait illetőleg másképp állapodnak meg. Kivételt képez a fenti kiszámítást magában foglaló rendelkezés alól az a haszonbérbeadó, akinek összes földbirtoka az 50 kat. holdat nem haladja meg.

Az aranykorona átszámítása a pénzügyminiszter által az aranyvámok tekintetében a tényleges fizetés idejére megállapított érték szerint történik.

A rendelet alkalmazást nyer akár szerződésen vagy egyezségeen, akár árveresen bírói vagy más határozaton alapul is a haszonbérleti jogviszony vagy a haszonbér (évi járadék) továbbá alkalmazást nyer az 1920. XXXVI. tc. alapján a közös legelő céljára juttatott területek után fizetendő haszonbérre nézve is, tekintet nélkül az illető legelőterület nagyságára.

A vagyonváltáság földék haszonbérét a rendelet nem érinti. A rendelet az átszámítás szempontjából figyelembe veszi az alhaszonbérleteket is.

A fentebb megjelölt haszonbérletők — amennyiben mezőgazdasági művelés alatt levő területekről és nem kertgazdagságról van szó, a terményhaszonbérnek a haszonbérlet még hátralevő egész tartamára szól, a haszonbérlet terület átlagos hozadékának megfelelő újabb bírói megállapítását kérhetik akkor, ha a haszonbér a fent meghatározott árak alapján való értékelés után kat. holdanként az 50 aranykorona értéket meghaladja. Azonban ez a rendelkezés, mely a rendelet 4. paragrafusában foglaltatik — csakis azokra a haszonbérrekre nyer alkalmazást, amelyek a rendelet életbelépése előtt állapítottak meg. Az OFB. által megállapított haszonbérlek megváltoztatása miatt ezután is az OFB.-hoz kell fordulniok az érdekelteknek a földbirtokreform törvények ismert rendelkezései szerint, vagyis ez esetekben az emiltett 4 paragrafust nem kell alkalmazni.

Felrobbant a szovjet legnagyobb municiógyára.

Vilnából jelentik: Poloczk, szovjeorosz iparvárosban Szovjet-Orosz ország egyik legnagyobb municiógyára felrobbant. A gyáran 300,000 kilogramm dinamit volt elraktározva. A kár mérhetetlen.

Kávéházban, vendéglőben, fodrásznál követelje mindég a Debrecen-t.

Hírek

MILYENIDŐ VÁRHATÓ:

Hazánkban tegnap még számos helyen esett az eső. Itt-ott zivatar kíséretében. Az eső mennyisége csak keleten haladta meg a 10 mm-t, a leg több esett Csengeren 14 mm., reggelre az ég tulnyomó részben beborult és a szél megélnkült.

Időprognózis: Nyugati szelekkel változóköny idő várható helyenként kevés esővel és némi hősüléssel.

Zászlóavató ünnepély Nyíregyházán. Lélekemelő ünnepségekben volt része Nyíregyháza városának vasárnap, amikor is felavatták és megáldották azt a zászlót, amelyet a nemzeti alapon álló munkásság kapott. Az ünnepségekben tevékeny része volt a nyíregyházi MANSz fióknak, élén Liptay Jenőné, gazdasági főtanácsos neje, díszelnökkel és Csiky Istvánné, ügyv. elnökkel. Az ünnepségre megjöttek a környező MANSz fiókok képviselői, így Karczagról Uber Gizella főtitkár, Hódmezővásárhelyről dr. Csiky Jánosné elnök, Berettyóújfaluból Nadányi Károlyné elnök, Székely Gyula, vármegyei főjegyző, titkár, Debrecenből Vecsey Nagy Endréné, Hegedűs Károlyné és dr. Medveczky Károly, titkár vezetésével egy-egy nagyszámu küldöttség.

Orvosi hír. Dr. Kallós Pál járás tisztii orvos, fogorvosi rendelőjét Széchenyi-utca 1. szám. I. em. alá helyezte át.

A kereskedő tanonciskolába beiratkozni f. hó 6-tól 10-ig d. e. 10-12 óráig lehet a női felsőkereskedelmi iskola igazgatói irodájában (Kálvin-tér 2.). A beíráskor 110.000 korona fizetendő.

A Máv. filharmónikusok hatalmas együttesének hangversenye. A Máv. filharmónikusok 50 tagot magában egyesítő hatalmas együttesének város szerte nagy és meleg érdeklődéssel várt hangversenye e hó 9-én esütörtökön este pontosan fél 8 órai kezdettel lesz megtartva a Máv. műhelytelep hatalmas méretű hangversenytermében. A zeneirodalom ragyogó darabjait magában foglaló, nagy művelészetet igénylő műsort teljes egészében a legközelebbi számunkban közöljük.

Debrecen adói június hóban. Debrecenben június hóban a következő adók folytak be: Állatforgalmi adó, bélyeg 442.666.568, áll. forg. adó, borpénz 1.205.947.865, fényüzési adó 194.272.510, illetékek 421 millió 164.133, határvámjövődék 1 millió 840.118.000, vegyes illeték 150 millió 752.562, állami kölesön 7 millió 496.300, Aranykoronában: egyenesadó 26.587, kincstári haszonrészesedés 7.907 K.

Haladás a hölgyfodrászipar terén. Vasárnap délután mutatta be (Balneologia) a Batthyány-utca 2. térve Szemere József hölgyfodrász Bagdi Antal szakosztályi elnök és a Fábry Béláné áll. képesített gyógyfürdő és forrás üzemvezető Vasárnap zajlott le aránylag esen számu hölgyfodrászszalon tulajdonosa jelenlétében azt az érzékeny készüléket, amellyel bármely haját előzőleg történt preparálás után úgy lehet tartósan hullámosítani, hogy az hónapokon át egy és ugyan azon állapotban marad anélkül, hogy a haj bármiféle rongálásnak volna kitéve. A tartós hullámosítás kérdése tehát így megoldottnak tekinthető s a hajápolás szempontjából a rendes onduláló vassal történt hajképzéssel szemben is előnyöket mutat.

A hajduböszörményi polgármesterválasztás

Somossy lett az új polgármester — 117 szavazatot kapott

Vasárnap zajlott le aránylag esen deszen a hajduböszörményi polgármesterválasztás. Négy jelölt küzdött egymással: Somossy Béla, Magy Kálmán, Szálkay Antal és Széll Gábor.

A választás minden incidens nélkül folyt le. A legtöbb szavazatot Somossy Béla kapta. Összesen leadtak 190 szavazatot, ebből Somossy-ra 117 esett, így őt általános szótöbbséggel választották meg. Pót-választásra nem kerülhet sor, mert a törvény rendelkezései szerint ha

a jelölt viszonylag a legtöbb szavazatot kapja, általános szótöbbséggel megválasztott polgármesternek tekintendő.

Somossy már le is tette a hivatalos esküt és állását már elfoglalta. Az új polgármester programot is adott, amit hívei nagy tetszéssel fogadtak.

A többi jelöltek közül Nagy Kálmán jelenlegi főjegyző 33, Szálkay Antal tanácsnok 32 és Széll Gábor ügyvéd 8 szavazatot kapott.

Még ez évben hozzáfognak a homokkerti villamos kiépítéséhez

Milyen úton haladna az új vonal — Két terv

A homokkerti lakosok hatalmas küldöttsége már több ízben deputációzott a polgármesternél aziránt hogy a Homokkertbe vezessék ki a villamos vasutat. A deputációzás folyamánya az lett, hogy a város árt a Hév.-hez, hogy e fontos tervnek keresztülvitele tárgyában tegyen előterjesztést. Az átirat nem sok ideig hevert a Hév. asztalán, hanem rövid pár nap alatt a számitásokat és a terveket elkészítették s azt a városnak benyújtották. A homokkerti villamos megvalósítása és kiépítésére vonatkozólag két alternatívát jelöl meg a Hév. Az egyik szerint a vonal a vasúti nagyhídon át a Szabó Kálmán-utcán haladna keresztül a Homokkerten, míg a másik és ez az egész-

ségesebb terv szerint a villamos a vasúti feljárón át a Gázgyár előtt kikanyarodik a monostorpályai-utca s a Köztemető és a Várad-utcai temető között haladna mintegy 2 kilométeres távon. E terv megvalósulásával nemcsak a két temető könnyű megközelítése válna valóra de villamost kapna a Homokkerten kívül az a sok-sok telep, amelynek lakossága bent dolgozik a városban.

A Hév. két tervezetével a város közgyűlése, mint értesülünk, az ősz szel fog foglalkozni. Ennek megtörténte után nyomban hozzáfognak az új vonal kiépítéséhez, úgy hogy a Hév. a homokkerti villamost még ez évben átakarja adni a forgalomnak.

Bitangóságban talált tehen. Va sárnap hajnalban a Sziv-utcán gazdátlan tehenre talált az őrjárat. A fakó-szörű tehenet behajították a város istállójába, ahol jogos tulajdonosa átveheti a tartásdíj lefizetése ellenében.

Tűkőrgyártás, üvegcsiszolás, kárakatok tükrözése, Sípkozás, Sziv-u. 14—15. Telefon 653.

Elitelt tejárások. A tejpiacon tartott rendszeres razziaik eredményeként ismét két tejárás felett mondott ítéletet Várady Sándor kihágási bíró. Engi Sándorné Farkas Julianna, Halápi erdő 17. sz. u. lakos lefőzőtől tejet árult. A bíró a tudatlanságával védekező tanyasi asszonyt 300.000 kor. pénzbírságra ítélte. — Balogh Józsefné Hadházi Julianna, hajdubadházi asszony vizzel hígított tejet árult. A kihágási bíró 6 napi elzárásra átváltoztatható 600.000 korona pénzbírságra ítélte.

Ablakok minden nagyságban gyári árban kaphatók. Baitner ablakgyár, Sziv-utca 14.

Csaláson kaptak egy kofát. Hétfőn délelőtt a Csapó-utcai piacon nagy esődület támadt az egyik kofa körül, kit a piacot ellenőrző polgári biztos mérlegelésalón kapott rajta. Észrevette valaki, hogy az asszony által kimért áru kevesebb s ezért elvitte a közelben egy

másik kofához, akinél lemérette és tényleg megállapították, hogy 20 dekával valóban kevesebb, mint egy kiló. A közelben tartózkodott a piacot ellenőrző egyik polgári biztos is, aki felhívta az 55-ös számu rendőrt, hogy kísérje be a kofát a rendőrségre. Ez kijelentette, hogy nem lehet az árus holmiját gazdátlanul hagyni, mert felelősséget ki vállal érte? Végül is abban állapodtak meg, hogy a kofa ellen megindítják esalás miatt a büntető eljárást.

x Fehér és színes filc kalapok 130.000 koronáért kaphatók Kalapüzemben Piac 9. Tisztviselők hozzátartozóinak kedvező fizetési feltételek.

Uszodai hír. A villamos kalauzoknál váltott Margit-fürdő jegyek az uszodába is érvényesek.

Jön! Miss Sheba, a női frengeli és Dela Lipinszkaja, az orosz Kékmadár primadonnája. Jön!

Életunt szegényházi ápoló. Né hány nappal ezelőtt megirtuk, hogy Szabó István szegényházi ápoló megmérgezte magát és belső sérüléseivel kiszállították a belgyógyászati klinikára, ahol tegnap este meghalt. A megindult vizsgálat megállapította, hogy gyógyíthatatlan betegsége miatt lett öngyilkossá.

Gyászszertekben
kérem a nagyérdemű közönséget, hogy ujonnan berendezett

temetkezési vállalatomat igénybe vegye

Elvállalok mindentéle kivitelű temeléseket a legegyszerűbbtől a legdíszesebbig, előékeny kiszolgálás és jutányos árak mellett. A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

Telefon **10-35.** **Jancsó Kálmán** asztalosáru és lakoporsó-gyára.
Telep és levelező iroda: **Debrecen, Bárczi-utca 3. szám**

Megtámadta a gazdáját. Czibere Márton kocsis Hajdusoboszlón Böszörményi Lajos gazdálkodónál volt alkalmazásban, mint kocsis. Szombaton a kocsis és gazdája között heves szóvita támadt, majd a vita hevében a kocsis felkapott egy kaszát és gazdáját súlyosan megsebesítette. A verekedést bejelentették a csendőrségnek, ahonnan egy járőr kiszállott a helyszínre s a megdühödött kocsiot őrizetbe vették. Ma fogják Debrecenbe bekísérni és itt átadják a kir. ügyésznek.

Szerdán ismét hangversenyezik a katonazenekar. A napokban hírt adtunk arról, hogy a debreceni 11. honvédegyezred katonazenekara több estén hangversenyekeket tart, még pedig a város előkelőbb kávéházaiban illetve éttermeiben. — A hangversenyekeket a zenekar-alap javára tartják. Vasárnap volt az első ilyen szereplésük, szerdán este 8 órakor pedig a Nemethi-vendéglőben (Csapó-u. 14.) hangversenyeznek. — A közönség teljes megértéssel fogadja ezeket az estéket és szívesen támogatja az ezredzenekar alapját. Annál is inkább teszi ezt, mert hiszen az ezred zenekara fáradságot nem ismerve tanul és dolgozik a kiváló Nöth főknaryag vezetése alatt és tagadhatatlanul sok élvezetet szerez a ténnyekkel is a közönségnek.

Jön! Miss Sheba, a női frengeli és Dela Lipinszkaja, az orosz Kékmadár primadonnája. Jön!

TUZZSDE

Értéktözsde.

Az értéktözsden az irányzat ma mindvégig igen szilárd volt. Már a nyitási árfolyamok jóval a legutóbbi zárlati árnívó felett mozogtak és mivel külföldről is szilárd hírek érkeztek, az emelkedés zárlatig eltartott.

Terménnytözsde.

A mai terménnytözsde irányzata lanya volt, a legtöbb cikkben olcsóbbodás állott be. Ma jegyezték először az új búzát, a rozst és árpaféléket. A forgalom az új árakban elég élénk volt. Az árjegyző bizottság ülése ma hosszabb ideig tartott.

Hivatalos árak: Buza 6 76-os tiszavidéki 460—470, egyéb 457 fél—467 fél, 77 kilós tiszavidéki 465—475, egyéb 462 fél—472 fél, 78 kilós tiszavidéki 470—480, egyéb 467 fél—477 fél, új buza júliusra 77 kilós tiszavidéki 392 fél—397 fél, egyéb 387 fél—392 fél, 6 roz 405—410, új roz júliusra 325—330, új tak. árpa 260—270, zab 475—485, tengeri 280—285, repce 565—755, korpá 255—260.

Zürichi zárlat.

Páris 2410, London 2505 háromnegyed, Newyork 515.50 egynyelcad, Brüsszel 2400, Milánó 1815, Hollandia 206.50, Berlin 122 háromnegyed, Bécs 72.57, Szófia 371 fél, Prága 1527, Varsó 99, Budapest 72.55, Belgrád 895 fél, Bukarest 237 fél.

Ferencvárosi sertésvásár.

Felhajtás 2300. Árak: könnyű 19, közép, 21, nehéz 22. Irányzat csendes.

Magyar Nemzeti Bank jelentése a deviza árfolyamokról.

Darab	Ár	Össz.
Dollár	7061 K	71390 K
Angol font	24500 K	24700 K
Hollandi font	28125 K	28395 K
Francia frank	3406 K	2430 K
Svájci frank	15790 K	13890 K
Léva	504 K	512 K
Cseh korona	214 K	2120 K
Lira	2680 K	2702 K
Lej	329 K	331 K
Dinár	1222 K	1244 K
190 n. márika	1675 K	1695 K
Lanzvel márika	1460	13610 K
Osztrák korona	9995	10075 K

SPORT

Észak—Kelet 3:1 (1:0)

A két kerület válogatottjainak kilencedik találkozása is Észak győzelmét hozta. Észak meg is érdemelte győzelmét; csatárai sokkal határozottabbak és eredményesebbek voltak, mint Keletéi. A játékok maga a mezőnyben változatos és hullámos volt, sőt Kelet többször volt fölényben, mint szerencsésébb ellenfele, de a kapu előtt teljesen tehetetlenek voltak. A kerületi kapitánynak sok gondot okoztak az utolsó pillanatban befutott lemondások, kiknek helyetteseiről csak vasárnap délelőtt tudott gondoskodni. A játékosok formáját tekintve, a csatár sorból a két szélső teljesen gyenge volt, a belső viszont csak a mezőnyben dolgoztak szépen, a kapu előtt elhanyagolták mindent. A középpályán Ókrös jó fejeseivel a csodaszép passzáival tűnt ki, de az iramot nem bírta. Megyeri, Baik megfélemltek. Szolárszky csak ritkán végzett hasznos munkát, míg Molnár a szokott jó volt. Károlyi önfeláldozóan védett, két három biztos gólnak látta a helyzetet tisztázott. Észak csapatában mindegyik jól játszott. — Posteiner, Chvojka, Muhoray, Gyuricska tüntek ki valamivel. Az első gólt Gyuricska rugta, változatos mezőnyjáték után. Utána rögtön a kapu előtt Vampetics ront. Az első féldő tovább is bővelkedik mind a két részből izgalmas jelenetekben, de eredmény nincs. A II. féldőben, rögtön az elején Vampetics ismét biztos gólhelyzetet ront. Nemsokára Szabó megszerzi Észak második gólját. Utána Guttman szépen átdolgozza magát a védelmen, lövése beküldi a gólokba esik. Észak harmadik gólját Gyuricska offreichról indulva éri el. Ezután már lanya játékok folynak. Ivanics fölényesen bíráskodott.

Kelet ifj.—Észak ifj. 2:1 (0:1)

Ami nem sikerült az öregeknek, sikerült az ifjaknak: megverték Északot. Kelet csapata nem volt egységes, ami nagyon szembetűnt az összehozott északiakkal szemben. A fedezetsor volt a csapat leggyengébb része. A vezetést Észak szerzi meg, de Kelet lelkes játékkal meg győzni is tud a másik féldőben. Kelet csapatában Kerezsi nagyon jó volt, két gól az ő játékaiból esett.

Ny. Börös—DMTE 2:0

II. oszt. bajnoki döntő tisztázta az I. osztályba jutás fontos kérdését. A nyiregyházi csapat megérdemelten győzött, klasszissal jobb volt ellenfelénél. A Börösök csapatának legjobb része a fedezetsor volt; kiemelkedett még a center játéka. A munkásoknál Csörgő, Gál és Gömöri voltak jobbak.

Országos ifjúsági bajnokságok.

Szombaton és vasárnap rendezték meg Budapesten az országos ifjúsági bajnokságokat, melyen nagyon szépen szerepeltek a debreceni atléták: Stolp DGASE és Teszler DTE. Három bajnokságot nyertek. Stolp a súlydobást 1240 cm-rel, ez az eredmény is kerületi rekord, a diszkoszdobást 3654 cm-rel, ez az eredmény szintén kerületi rekord. Kerületi rekordot ugrott Teszler is távolugrásban, hol 616 cm eredménnyel lett ifjúsági bajnok.

Hadházy Dezső

a DEAC kitűnő, veterán atlétája vasárnap Kassán versenyzett, hol a rudugrást 350 cm kitűnő eredménnyel nyerte. A kassai versenyen az összes számokat magyar atléták nyerték. Kiválik Somfaynak hármas ugró eredménye, ki 2 cm-rel ugrotta túl a saját maga által tartott 1451 cm-es magyar rekordot. Gyulay Gábor, a DEAC kiváló hosszútávfutója — vasárnap Székesfehérvárról versenyzett, ahol

1000 méteres szenzációs futásával nyerte meg a versenyt.

Az Észak—Kelet válogatott mérkőzések, észak vezetőségének lehetetlen magatartása miatt, úgy látszik, meghiusulnak. — Ugyanis Észak a Kelet által szigorúan betartott megállapodásokat egyszerűen félrerugja, olyan lehetetlen anyagi követeléssel lépett fel most is, hogy a Keleti kerület az MLSZ-nél lesz kénytelen orvoslást keresni. Ez nem is olyan csodálatos Északnál, hol még az ifjú játékosok is anyagi követelésekkel lépnek fel válogatott mérkőzések előtt.

A Debreceni Úszók Egyesülete folyó hó 19-én délután a nagyerdői városi uszodában tartja meg a Magyarország Tisza Északkerület bajnoki uszóversenyét, melynek felteletit legközelebbi számunkban fogjuk közölni.

NYILT-TER.*

Bőrfregoli Tegdes szabónál, heti és havi részfizetés mellett. Péterfia-utca 42.

LATVANYOSSAGI PERZSA ES EGYEB

keleti szőnyegek

állandó kiállítása és eladása, javítása és tisztítása, mely ellen való megóvást művészi és szakszerűen eszközöl:

IZSAK ZSIGMOND

LERAKATA. SIMONFFY-UTCA 7. SZAM

volt Zander-féle gyógyintézet helyiségében.

Telefon: 10-17

Telefon: 10-17

LEGISZEBB ~ LEGOLCSÓBB ~ LEGJOBB FÉRFIRUHA SZÖVETEK

FELDHÉLM DEZSŐNÉL (Piac-utca 67. szám) SZERZÉSKÉNT DE

Debreceni Faipar r.-t. városi üzlete
Király-utca 4. szám.

Eredeti gyári árban bocsátja a m. t. vevőközönség rendelkezésére saját készítményű és elismert legjobb minőségű

háló, ebédlő, irodai és konyha butorait.

Rendelésre készít a megrendelő vagy a gyár tervei alapján **mindenféle lakbelsőrendezést** a legszebb kivitelben.

Előnyös fizetési feltételek!

Ruhafestésben

vegytisztításban és mosásban

utólérhetően

Értékesebb ruhákat felelősséggel vállal

BIRÓ

APERT-Bika mozi bejárati

szénsavval telített

Eva vizet igyunk

üdit — frissit

Megrendelhető.

Márkus Jenő Matvan-u. 22. Telefon 17.

Mandel kárpitos

Miklós ucca 31.

Mindenféle kárpitos

munkát, readeléseket olcsón vállal.

Új órás üzlet

Debreczeni István

Péterfia-utca 8. — Javításokat vállalok

Poloskát

svédbogarat, tücsköt, 24 órán belül mindenki kiírhatja aszabadalmazott féregirtóval. Olcsó árban kapható

STERN

testlétküzlésben, PIAC-U.10.

Bikával szemben.

Garantált minőségű patkány és egéirtő állandóan nagy raktár

Apróhirdetések.

Bor saját termés hordónkint is eladó. Markbeintnél. Péterfia-u. 11. Két pulitézott ruhásszekrény és varrógép eladó. Piac-u. 56. keresztépület. H59

Eladó Cillag-u. 8. sz. ház, beköltözhető lakással, használt faragott butorok, szmirna szőnyeg. F70

Eladó egy nagy jókarban levő íveggel, jutányos ártért. Bethlen-u. 13. sz. F60

Roros hordók (apósó és káposztás kádkak) apósó és használt minden nagyságban állandóan kapható. Javítást gyorsan és jutányosan készítik. Bárá Györfly gyárban Nap-utca 4. — Telefon 12-89.

Szép családi ház gyönyörű terep szőlővel, gyümölcsösökkel, mellék helyiségekkel együtt — Csapóker, Báthori-u. 45. 3-ik járás 137

Fürdőszobaberendezés, hajtó kocsit, szekér eladó. Cim a kiadóban. 139

Eladó Magos-utca 17. sz. modern sarokház, két lakosztállyal és mellék helyiségekkel, 3 szobás vételkor elfoglalható. Értekezhetni a tulajdonossal. 143

Pénzét

legmagasabb kamatozással

elhelyezheti

Dr. Balázs bankházánál, Piac-utca 89. sz.

Ebédő butor tölgyfából teljesen új, eladó. Batthyányi-u. 22. 134

Rövid keresztűros zongora bérbeadó. Cim Hangrad, Rákóczi-u. 26. H62

Antik komót berakásos, üveg-szekrény (vitrin) eladó. Maróthy-utca 3. H58

Kiadó 75 kat. hold tanyás föld debreceni határban, szoboszlói földön három évre. Érdeklődni Hajdú szoboszlón, 6. tized 152. H55

Sodrony-ágybetétet

legjobb minőséget készít

NEUMANN

PÉTERFIA-UTCA 19.

Eladó ház és föld Keresztesi-utcában, beköltözhető lakással. Értekezhetni dr. Szelényi ügyvédnél, Széchenyi-u. 10. 148

50 hold elsőrendű szovati föld terméssel bérbeadó. Holdnyi szőlő Sámsonban eladó. Kar-u. 11. 8

EGY SZOBA KONYHAS

Lakást

azonnalra keresek. — Cim a kiadóban.

Kátránypapir 10 méteres vég korona 50,0.0

KEMENY mészkereskedésben

DEAK FERENC-UTCA 24. Telefon 14-34.

Váry János

áll. vizsg. fogműterme Darabos-utca 18. — (Kollegium mellett Keresztépület) — Felvilágosítás díjtalan. Mérsékelt árak!

Makulatura

papir

kapható

lapunk nyomdájában

volt Bika mozgósínház helyiségében. József kir. herc.-u.

Apró hirdetések

Négy lapban olvassák az Ön apróhirdetését, melyet 8000 koronáért felad a Debrecen, Debreceni Független Ujság, Hajdúföld vagy Tiszántúli Hírlap kiadóhivatalában vagy a Hegedűs és Sándor R. T. (Piac-u. 34.) vagy az Aczél Henrik (Piac-u. 24.) könyvesboltjának pénztáránál. Alkalmi apróhirdetés 10 szögig 8000 korona, minden további szó 800 korona — Vastagbetűvel szedett apróhirdetés, levelezés és kereskedelmi apróhirdetés díja duplán számítatik

Apróhirdetésekre felvilágosítást a 7-86. számú telefonon ad a kiadóhivatal

AJÁNLAT

Férfi box 200.000, női fél 180.000
Fejlesztés férfi 100.000 női 90.000, talpalás 25—30.000. Fábrián, Rakovszky-utca 38.

Márványozók, cementlapok, betonárak, sarkok minden fajta építési anyagok legolcsóbban beszerezhetők Debreceni Működgyáránál. Föld-u. 2. — Telefon 10-93.

Tűzifa vagontételben és aprítva legolcsóbban beszerezhető Erdélyi Tűzifabehozatalnál. Föld-u. 2. Telefon 10-93.

Jóminőségű téglák és cserép Tóth és Sebestyén építészek téglagyárából kapható legolcsóbban. Megbízott Betes József Zöldfa-u. 8. sz. Tejt, uradalmi fölözetlen, hónapszámra kapható Fűvészker-u. 8. F324

Fajborok leszállított áron liter és hordótételben, Arany János-u. 30 H270

Fehér és színes filekalapok olcsón szerezhetők be. Matta Anna, Csemete-u. 10. 604

Fajbaromfiak és tojásai, fajgamlabok, ezüstnyulak olcsón kaphatók: Liba-kert, Szegfű utca 12.

Rikkancsok

magas fizetéssel

felvétetnek lapunk

kiadóhivatalában

Tagjaink figyelmébe ajánljuk most bevezetett gyapjú posztó szöveteket, részletben is fizethető. Hitelszövetkezet, Csapó-u. 28. H18

Egy hold gyümölcsös, esetleg szállóval eladó. Péterfia 34. F58

Pénze után legmagasabb kamatot fizet ma a Nagy Lajos Áru- és Ingatlanforgalmi vállalat irodája. Veres-u. 9. H55

Jó házi koszt kapható Vár-utca, étkezde, 13 ezer koronáért. F56

Kézimunka-tanfolyamot nyitottam nyári vakációra. Jelentkezőket elfogadok. Rubin Viola, kézimunkaüzlet, Kossuth-u. 15. F57

Mons. ayant vécu 3 ans á Paris donne leçons français, par la Méthode Berlitz. Prix très modérées. Assu pour débutants. Adresse au bureau du journal. 89

Köleszők havi másfél százalékra ékszerre vagy értékpapírra. Cim a Függetlennél. F34

Ajánlkozom azonnalra felügyelői, raktárnoki, pénztárnoki, üzembiztos, egyéb hasonló állásra gazdaságban, gyárüzemben, mozgószínház, vagy más vállalatnál: 44 éves, szevezőképes, perfekt német, koránkelő ref. kiscsaládu nyugalmazott főtisztviselő. Toót M. Debrecen, Péterfia-u. 23. 76

Erreklési előkészülethez instruktor keressék. Ajánlatot „Instruktor” jellegre Debrecen kiadóhivatalába. F73

Az angol külügyminiszter hivatalos információját minden bizonnyal a katonai bizottságtól kapta Javitóvizsgára előkészíték polgáristákat, alsóosztályu realistákat. Kezdőket németül, franciául tanítok. Csapó utca 34. első lakás. Jelentkezés délután 2—4-ig. H52

Poloskairást, lakások átvezgálását felelősséggel vállalom. Poloskaszer kapható. Kossuth-u. 47. Nánássy. H53

Mosni úriházakhoz elmegyek, — otthon is vállalom, Agárdi-u. 7. sz. 144

5 kg karton — cukorka vagy tömbesomagoláshoz, pergamentpapír és használt gémszif kaphatók. Értekezni Piac-u. 89. keresztúton. F72

Igazolvány-kép vasárnapig 3 darab csak huszezer korona, azonnal kész. Petőfi téren a nagyállomásnál. F71

Mosást, vasalást háznál elfogadok. Késes-u. 77. H57

LAKÁS, ÜZLET

Butorozott szoba szolid nő vagy férfi részére kiadó. Előnyös feltétel. Bővebbet Hatvan-u. 36. keresztúton épület. —

Elcserélném szoba, konyhát hasonlóval vagy nagyobbal Péterfia. Mester-utcai részen. Vigkedvű 20. Koszt és kvártély kapható. Cim a kiadóban. H39

Középiszkolai tanulókat, kizárólag úri fiúkat jövő tanévre teljes ellátásra felvesz urisasszony. Jelentkezni Varga-utca 1, II. 5. F22

A Hunyadi henger-malmot átvetttem és modernül felszereltem — Vám 10 százalék és 1 százalék porzás. Minden örleményért felelősséggel vállalom. A malom minden nap üzemben van. — Szíves pártfogást kér ifj. Fehér István. „Hunyady-henger-malom”. Vágóhidnál.

Műhely helyiséget keresek a Széchenyi-utca közelében. Heller esztergályos, Széchenyi-utca 1. F25

Irodának vagy rendelőnek ideális helyen ideális helyiség rendkívül olcsón átadó. Cim a kiadóban. F33

Keresek egy szoba, konyhás lakást havi 400.000 koronáért. Cim: Zima, honv. törvényték.

Egy tanuló jövő tanévre teljes ellátásra elfogad keresztény úri család. Karikahajós varrógép eladó. Erzsébet-u. 14. F74

Két kis időket jövő iskolai évre teljes ellátással elfogad özvegy úri nő. Hid-utca 2. H60

Utcai butorozott szoba kiadó 1-2 intelligens egyénnek. Mester-u. 31. 140

Villa 5 szobás beköltözhetősséggel gyümölcsösrel eladó. Széchenyi-út 5. szám. 130

Lakás három esetleg négy szobával, mellékhelyiségekkel központban kiadó. Cim a Debrecen kiadóhivatalában. 133

Társat keresek jömenetelű üzlethez, jól bevezetett cég saját műhellyel „Sürgős” jellegre a Tiszántúli kiadóhivatalba. 145

Két szoba, konyha, istálló, sertésöl kertségben villamostól 5 percre kiadó, Péterfia-u. 48. 138

Butorozott szoba kiadó, Darabos-utca 9. 146

Két szobás lakás átadó, vagy egy szobással elcserélendő. Bethlen-u. 27. szám. 141

Különbejáratu csinosan butorozott utcai szoba azonnal kiadó. — Vörösmarthy-u. 1. F67

Erkölyes különbejáratu butorozott szoba fürdőszoba használatlalt kiadó. Simonffy-u. 13. II. em. 5. — F62

Modern különböző fazonu konyhaberendezéseket bármilyen festés sel jutányos árban árusítok. Oláli István asztalos. Csemete-u. 8. F63

Elcserélném két nagy szobás, — konyhás, nagy pincés, spájzos, kertes modern lakásomat. Cim a Független kiadóban. F64

Utcai különbejáratu butorozott szoba kiadó. Erzsébet-u. 19. 136

Egy két izr. iskolai leánytanuló a jövő tanévre ellátást kaphat, — Hatvan-u. 36. keresztúton. F64

Iparkamara székházában egy nagyobb és egy kisebb üzlethelyiség november elsejére kiadó. H64

Szép utcai butorozott szoba kiadó. Bika bérház I. emelet 6. Hirdetési vállalat mellett. 147

ÁLLÁST KAP

Géplakatos tanulók fizetéssel felvétetnek Ehrenreich Sámuel, — Arany János-u. 37. 91

Füu tanuló a női szabósághoz felvétetik jobb családból. Középiszkolával előnyben. Kovács, Hatvan-utca 1, II. udvar. 107

Tanulók azonnali belépéssel felvétetnek a Fűszerkereskedelmnél. Piac-utca 41. F36

Cégtársakat keres nyugalmazott köz- és magántisztviselők köréből, vállalat kibővítése folytán a nyugalmazott főtisztviselőköl alakult „Tüz” kereskedelmi vállalat. Püspöki palota. Nagytemplom felőli oldala. F37

Egy jobb családból való 3—4 középiskolát végzett füu műszerész tanulóknak felvétetik „Helios”-nál. Te leeki 71. H53

Közüvest felveszünk Bika felémelet 15. 135

Gyors és gépirónt azonnali belépésre felveszünk Szent Anna-u. 11. sz. iroda 132

Jó családból való 4 középiskolát jó eredménnyel végzett füu tanulóknak fűszerüzletbe felvétetik. Hang rad, Rákóczi-u. 26. H61

Gépfaragót keres a Debreceni Faipar Rt. H56

Ügyes megbízható szolga felvétetik Frank Miklós cégnél. F61

Gyári munkások és munkások felvétetnek, tanoncokat szerződött Vasbutorgyár Részv társ. H58

Tanuló vagy kifutó füu felvétetik Katz Herman cégnél. Piac-u. 43. szám. F69

Gyermektelen házaspár házmeszternek kerestetik József kir. szrc. utca 12.

ÁLLÁST KERES

Olételes gazda joghallgató gazdaságba vagy irodába állást keres. Cim a kiadóban. H46

Fiatal nő ajánlkozok úri családhoz öt éven aluli gyerekekhez. Cim a kiadóban. 99

Egy középidéjű családós nyugdíjas vasuti altiszt megfelelő állást keres. Cim Sz. I. 456, Kaba. 117

Református úrileány bölesészeti hallgató, magasabb zenei képzettséggel, Debrecenben, úri helyen elméleti oktatást vállal lakás reggelért. Akadémiai módszerrel zongorázni haladókat is tanít. Esetleg lakást keres zongorahasználattal. Cim a kiadóban. F58

Elmennék házakhoz varni szerény fizetésért özv. Dörgő Józsefné Homokor, Lónyai-u. 31. 3-ik ajtó.

Hosszú gyakorlattal azonnali belépésre perfekt gépiró állást keres esetleg ügyvédi irodában is. 131

Gyakorlattal bírő ápolónő privát ápolást elvállal, vagy rendelőbe. — Barna-u. 10. F59

Református úrileány, bölesészeti hallgató, magasabb zenei képzettséggel, Debrecenben, úri helyen elméleti oktatást vállalna lakás, reggelért. — Akadémiai módszerrel zongorázni haladókat is tanít. Esetleg lakást keres zongorahasználattal. Cim a Függetlennél.

Elektrotechnikus ötmillióval társat keres, lehet nő is. Cim a kiadóban. F68

Feszmerőket, Dele- gyújtókat gyárt javít, Basch mágnesek összes tartozékai gyári árban beszerezhetők FOLDVARI Debreceni 1. Elektrotechnikai gyárban, Széchenyi ucca 55. szám. — Telefon 1681

Közüvesmunkát helyben és vidéken elvállal Kerek Sándor közüvesmester, Bercsenyi-u. 41. H54

Csendestársat keresek 100 millióval jóforgalmu cserép és téglagyárára. Tíz évig társulek vagy tíz évi haszonbérbe kiadom. Katona Márton téglagyára, Földes. H63

Elveszett egy öt éves barna tarka, közel ellős tehén, balfarán NI. bilyoggal a Hortobágyról. Nyomra vezető jutalomban részesül. Belle-gelő 54

Megnyilt a Hortobágy

Műmalom R.-t.

uj lisztraktára

Arpád-tér 10.

Telefon 15-15 Telefon 15-15.

Lisztraktárak:

Csapó-ucca 6. Tele/on 9-15

Hunyadi-ucca 12. „ 9-00

Böszörményi-ut 1. „ 1-79

Arpád-tér 10. „ 15-15

ELADAS

Egy pár férfi talpalás 30.000, női talpalás 25.000 korona Cziczónál, Batthyány utca 26. F55

Villamos megállónál, üzletvétel miatt, 10-éig, 20 milliót jövedelmessző, portmentes, családi házamat gyümölcsösével „most” 150 millió alul eladom. Belterületen 3 szobás lakást keresek lelépéssel. Honvédtemető utca 27. F38

Pacsirta-utca 6. szám alatt eladó egy ház egynegyedrésze, szoba, konyha azonnal átadó. Értekezni vitéz dr. Szilágyi Dénes irodájában. H59

Eladó benzinmotoros eséplógarnitúra, kijavítva, minden elfogadható áráért. Kossuth utca 47, Nánássy. H45

2 személyes fehér vattás, szép kivitelű

Paplan min- 350 ezer

den színben csak 350 kor.

Gobelin és atlasz gyapjú garnitúrák szép kivitelben 2

ágy- és 1 asz- 700 ezer

tallerítő csak 700 kor.

Hegedűs Haász Dezső Csapó-ucca 18

z nüzzi átíróval szemben.

Athköltözés miatt egy új szoba butor eladó és több ingóságok. Villamos-laktanya. Pethő Zsigmond főtüzemesterél. 120

Vendég utca 81. számú családi ház olesón eladó. H37

Teleki utca 43. számú, szép, alapincézett ház, 220 millióért eladó. H36

Saját termésű, tisztán kezelt, zamatos házi bor literenként kapható minden nap: Poroszlay ut 53. Sestakert. H27